

Factsheet

Woeltand

Toelichting maatregel

Een woeltand kan op meerdere manieren worden ingezet in verschillende teelten. Een woeltand kan op de kap van een aardappelfrees worden gemonteerd om onderin een geultje te trekken waar neerslag snel in kan zakken. Een variatie hierop is binnen dit project beproefd in een zaai-combinatie voor uien. De woeltand is gemonteerd tussen de bedden in en trekt daar een geultje van circa 5-6 cm diep. Dieper lukt vaak niet omdat de zaai-combinatie anders teveel op de woeltand gaat lopen en gaat drijven. Bij een frees is dat niet het geval en kan de teler zelf bepalen wat de diepte of grofte van de woeltand moet zijn.

De werking van een woeltand is dat afstromend water eerst de geul inloopt en niet meteen oppervlakkig begint af te stromen. Onderzoek dat hiernaar gepleegd is, geeft ook aan dat het vochtpercentage in de rug of het bed gunstig wordt beïnvloed. Er zijn geen negatieve effecten waargenomen in de randrijtjes van het uienbed. In een extreme demo-vorm bij SPNA, waar de woeltand als aparte bewerking door de bedden is getrokken met een balk waarop de woeltand is gemonteerd, bleek dat het afspoelen van water tussen de 30-60% werd beperkt. Maar ook dat het residuniveau van het water dat alsnog afspoelde beduidend lager lag dan de onbehandelde objecten.

De woeltand is dus in meerdere opzichten gunstig. Het vochtpercentage van de rug of bed wordt gunstig beïnvloed, de oppervlakkige afspoeling wordt beter tegen gegaan en het water dat nog wel afspoelt bevat minder residu van gewasbeschermingsmiddelen.

Ervaring teler

Ervaring in de praktijk

Gerlof Bergmans: 'Het is niet veel extra werk. De loonwerker die het bij mij uitvoert heeft de machine aangepast. En je moet natuurlijk even testen of je de rijsnelheid moet aanpassen. Deze maatregel is voor de meeste akkerbouwers goed te doen en gemakkelijk te combineren met andere maatregelen. Zo'n combinatie geeft het meeste effect.'

Filmpje

Er is een filmpje beschikbaar over deze maatregel. Dit is te zien op:

<https://youtu.be/D8zWaTJpzek>

Praktische punten

❖ *Mijn frees heeft nu geen woeltand, moet ik die inruilen voor een type dat wel woeltanden heeft?*

Dat is niet nodig. Ook aan een vaste kap zou u zelf een tand kunnen monteren. Deze doet in principe hetzelfde.

❖ *Zijn woeltanden geschikt voor alle grondsoorten?*

Met de zwaarte van de grond verschilt ook het effect en hoe lang een geul intact blijft. De regel is; hoe zwaarder de grond, hoe robuuster het effect van een woeltand zichtbaar blijft. Bij lichte zavelgronden <20% is het effect slechts tijdelijk. De geul loopt gemakkelijk weer vol met grond. Boven de 20% afslibbaar is de geul bestendiger omdat de bodem meer in positie blijft.

❖ *Ik laat mijn uien zaaien door een loonwerker. Wat moet ik doen?*

U kunt uw loonwerker vragen om een woeltand te monteren op de zaaimachine. De afstelling moet dan op het perceel plaatsvinden en de kunst is om de diepte op te zoeken waar de zaaimachine nog wel vrij kan lopen en niet op de woeltand gaat steunen.

❖ *Wat kost dat?*

Voor zowel een woeltand op de frees als een woeltand in een zaaicombinatie geldt dat de investeringskosten laag zijn. Dat hoeft u dus niet te weerhouden om deze maatregel toe te passen. Als u zelf een woeltand monteert op de frees zijn de kosten helemaal laag. Heeft u een rijenfrees waar de mogelijkheid op zit om een woeltand te monteren, dan is de investering iets hoger, maar zeker nog goed te overzien.

❖ *Kan ik dit ook uitvoeren met een eigen balk met daarop woeltanden gemonteerd?*

Dat kan zeker, dan zou ook een diepere geul gemaakt kunnen worden, waarbij geldt dat hoe dieper de geul, hoe langer en beter de werking is om water te bufferen.

Wel betekent dit dat u extra door uw perceel rijdt in het voorjaar. Afhankelijk van de vochtsituatie op het perceel op dat moment is dat mogelijk of minder wenselijk.

❖ *Is deze maatregel gemakkelijk te combineren met andere maatregelen die perceelmissie beperken?*

Ja, deze maatregel kan heel goed gecombineerd worden met andere maatregelen zoals bijvoorbeeld een groenstrook op de kopakker, greppels etc. Het combineren van maatregelen op een perceel zorgt ervoor dat meer en intensievere buien beter gebufferd kunnen worden op het perceel en niet direct tot afspoeling leiden.